

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 септември 2022 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹ Август 2022 г.

През август 2022 г. *широките пари* (паричния агрегат M3²) се увеличават на годишна база с 11.6% (11.1% годишно нарастване през юли 2022 година). В края на август 2022 г. *широките пари* са 136.115 млрд. лв. (88.1% от БВП³) при 133.656 млрд. лв. към юли 2022 г. (86.5% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат M1^{4,5} се увеличава през август 2022 г. със 17.8% на годишна база (17.8% годишен ръст през юли 2022 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2022 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат M3 включва паричен агрегат M1, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП в размер на 154.549 млрд.лв. за 2022 г. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат M1 включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на август 2022 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 110.315 млрд. лв. (71.4% от БВП), като годишното им увеличение е 10.9% (10.3% годишно повишение през юли 2022 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 37.919 млрд. лв. (24.5% от БВП) в края на август 2022 година. В сравнение със същия месец на 2021 г. те се увеличават с 21.3% (18.2% годишно повишение през юли 2022 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 12.5% на годишна база през август 2022 година (2.8% годишно повишение през юли 2022 г.) и в края на месеца достигат 3.672 млрд. лв. (2.4% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 68.724 млрд. лв. (44.5% от БВП) в края на август 2022 година. Те се увеличават със 7.3% спрямо същия месец на 2021 г. (7% годишен ръст през юли 2022 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 84.944 млрд. лв. в края на август 2022 година. Те се увеличават с 18.2% спрямо същия месец на 2021 г. (16.4% годишно повишение през юли 2022 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 84.769 млрд. лв. и нараства спрямо август 2021 г. с 16.5% (14.4% годишно увеличение през юли 2022 година). През август 2022 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 13.8%, като достигат 80.144 млрд. лв. (12.9% годишно повишение през юли 2022 година).

В края на август 2022 г. кредитите за неправителствения сектор са 77.847 млрд. лв. (50.4% от БВП) при 76.938 млрд. лв. към юли 2022 г. (49.8% от БВП). През август 2022 г. те се увеличават на годишна база с 13.9% (13% годишно повишение през юли 2022 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 200.6 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

200.7 млн. лв. (в т. ч. 7.3 млн. лв. през август 2022 г.), а обратно изкупените кредити – 0.1 млн. лв. (през август 2022 г. няма обратно изкупени кредити).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 12.1% на годишна база през август 2022 г. (11% годишно повишение през юли 2022 г.) и в края на месеца достигат 40.113 млрд. лв. (26% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 31.984 млрд. лв. (20.7% от БВП) в края на август 2022 година. Спрямо същия месец на 2021 г. те се увеличават с 15.1% (14.9% годишно повишение през юли 2022 година). В края на август 2022 г. *жилищните кредити* са 15.581 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 18% (18.2% годишно увеличение през юли 2022 година). *Потребителските кредити* възлизат на 14.769 млрд. лв. и се увеличават с 13.5% спрямо август 2021 г. (13.1% годишно повишение през юли 2022 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 1% (1.1% годишно понижение през юли 2022 г.), като достигат 394 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 10.6% на годишна база през август 2022 г. (7.2% годишно повишение през юли 2022 г.) и в края на месеца са 430.6 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 5.749 млрд. лв. (3.7% от БВП) в края на август 2022 година. В сравнение с август 2021 г. те се увеличават с 20.7% (17.7% годишно повишение през юли 2022 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 75.286 млрд. лв. в края на отчетния месец при 74.231 млрд. лв. в края на юли 2022 година. Те нарастват с 2% в сравнение с август 2021 г. (2.7% годишно повишение през юли 2022 година). През август 2022 г. чуждестранните активи се увеличават с 5.4% (10.1% годишен ръст през юли 2022 г.), като достигат 89.784 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 14.498 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 27.8% (67.7% годишно повишение през юли 2022 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2019	2020	2021	Юли 2022	Август 2022	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	9.9	10.9	10.7	11.1	136,115	11.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	15.5	35.8	16.5	17.8	110,260	17.8
1.1. Пари извън ПФИ	10.5	12.2	16.0	12.8	24,244	12.5
1.2. Овърнайт депозити	17.6	44.8	16.6	19.3	86,016	19.4
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	2.3	-27.0	-5.6	-10.0	25,855	-9.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.3	1.8	-5.9	-10.3	25,237	-9.4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	4.8	-95.2	6.3	4.7	618	6.1
3. М3 - М2(=3.1.)	-100.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-100.0	0.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	3.1	15.3	7.0	2.7	75,286	2.0
1.1. Чуждестранни активи	3.1	12.3	11.3	10.1	89,784	5.4
1.2. Чуждестранни пасиви	2.9	-4.7	41.7	67.7	14,498	27.8
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	14.1	5.4	12.5	16.4	84,944	18.2
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	11.5	7.9	11.9	14.4	84,769	16.5
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	243.8	384.7	85.5	58.1	4,625	95.7
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	9.7	4.5	8.8	12.9	80,144	13.8
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	279.7	-161.7	66.1	131.6	175	118.8
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9.7	9.7	9.1	10.3	110,315	10.9
1. Нефинансови предприятия	14.3	10.5	8.5	18.2	37,919	21.3
2. Финансови предприятия	2.4	2.0	17.0	2.8	3,672	-12.5
3. Домакинства и НТООД	8.0	9.7	9.0	7.0	68,724	7.3
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	5.9	3.0	4.6	11.0	40,113	12.1
2. Финансови предприятия⁵	46.9	3.6	15.0	17.7	5,749	20.7
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	9.5	6.6	13.4	14.9	31,984	15.1
3.1. Овърдрафт	-2.4	-9.0	-0.5	3.6	1,240	4.2
3.2. Жилищни кредити	14.5	11.6	16.5	18.2	15,581	18.0
3.3. Потребителски кредити	10.8	5.0	12.2	13.1	14,769	13.5
3.4. Други кредити	-40.9	-22.0	-4.5	-1.1	394	1.0
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	-	5.8	7.2	431	10.6

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2022 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2019	2020	2021	Юли 2022	Август 2022
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	9.9	10.9	10.7	11.1	11.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	8.9	21.6	12.2	13.5	13.7
1.1. Пари извън ПФИ	1.7	2.0	2.7	2.2	2.2
1.2. Овърнайт депозити	7.2	19.6	9.5	11.3	11.5
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	1.0	-10.7	-1.5	-2.4	-2.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0.4	0.5	-1.5	-2.4	-2.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.6	-11.2	0.0	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	3.1	15.3	7.0	2.7	2.0
1.1. Чуждестранни активи	3.6	14.5	12.9	11.4	6.3
1.2. Чуждестранни пасиви	0.5	-0.8	6.0	8.7	4.3
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	11.5	7.9	11.9	14.4	16.5
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	1.7	3.4	3.4	2.0	3.1
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	9.8	4.5	8.5	12.5	13.4
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	9.1	4.2	8.1	12.2	13.1
а) Нефинансови предприятия	3.3	1.6	2.3	5.4	6.0
б) Финансови предприятия ³	2.3	0.2	0.9	1.2	1.4
в) Домакинства и НТООД	3.6	2.4	4.9	5.6	5.8

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2022 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.